

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

29 januari 2004

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

– van de heer Johan Malcorps –

betreffende de strategische uitgangspunten voor een duurzaam Vlaams waterbeleid

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Water is tot een politiek thema van eerste orde uitgegroeid en dat zowel voor het binnenlands beleid als voor het internationaal beleid en het beleid inzake ontwikkelingssamenwerking. In eigen land worden alle overheden met de waterproblematiek geconfronteerd. Vervuiling van water, overstromingen maar ook verdroging zijn de grote uitdagingen. Om deze tegelijk aan te kunnen, is een gecoördineerde aanpak nodig. De versnippering van het waterbeleid in Vlaanderen is groot, terwijl er aan de andere kant multinationale groepen klaar staan om een aantal publieke watertaken naar zich toe te trekken. Gemeenten hebben met water te maken door de problemen van distributie van drinkwater, de aanleg van rioleringen en de nieuwe taken inzake een duurzaam lokaal (DULO) waterbeleid. De provincies en intercommunale watermaatschappijen willen een nieuwe coördinerende rol gaan spelen in het beleid t.a.v. waterkwaliteit en waterkwantiteit. De taken van polders en wateringen verschuiven naar deze van waterschappen al dan niet met rechtspersoonlijkheid. Aquafin, de semi-publieke waterzuiveringsmaatschappij, wil na een lange periode van infrastructuur-investeringen, zich meer richten op andere commerciële activiteiten en haar dienstenpakket diversifiëren. De Vlaamse overheid heeft nieuwe krijtlijnen uitgezet voor het waterbeleid, door het decreet op water bestemd voor menselijke aanwending (2002) en vooral door het decreet integraal waterbeleid (2003).

“Water voor iedereen”

Over de principes die aan een lokaal, regionaal, nationaal en internationaal waterbeleid ten grondslag dienen te liggen, bestaat ruime eensgezindheid. Zo bijvoorbeeld over de principes, geformuleerd in het ‘Belgisch Watermanifest’ ‘Water voor Iedereen’, voorgesteld door de Belgische Vereniging voor het Wereldwatercontract en door ZE Prins Laurent in het Vlaams Parlement in 2001 :

- 1° water is een gemeenschappelijk goed : water moet in overheidshanden blijven ;
- 2° de gemeenschap draagt de kosten voor de toegang tot water voor alle burgers ;
- 3° er is nood aan een democratisch waterbeleid van dorpsgemeenschap tot op wereldschaal ;
- 4° het groot publiek moet meer inzicht krijgen in de besluitvorming rond water ;

5° er moet verder vooruitgang geboekt worden in het beheer van de watervoorraden en in waterzuivering ;

6° verspilling en verontreiniging van water moet zoveel mogelijk voorkomen worden (preventie) ;

7° het water-bewustzijn van alle wereldburgers en vooral van jongeren moet aangemoedigd worden ;

8° herwaardering van kraantjeswater ;

9° meer wereldsolidariteit rond water : toegang tot water voor alle wereldburgers verzekeren.

In dezelfde geest hebben verschillende derde wereld- en milieu-NGO's het laatste jaar campagne gevoerd rond het basisrecht van alle wereldburgers en landen op drinkbaar water. Dit in het verlengde van de Millenniumdoelstelling, goedgekeurd op de VN-top te Johannesburg, die stelt dat het aantal mensen dat niet beschikt over drinkbaar water tegen 2015 moet gehalveerd worden. Net als het aantal mensen dat niet beschikt over afdoende sanitaire voorzieningen. Het basisrecht op water werd overigens treffend vertolkt door prof. Ricardo Petrella die hier rond al jaren terug een mondiale kruistocht startte.

Recent werden de NGO-eisen nog eens gebundeld door het NCOS (actie waterleiding, 26 november 2003). De eisen die gesteld worden voor het Belgisch buitenlands beleid (bijvoorbeeld t.a.v. de WTO en de GATS) moeten allicht ook ondersteund worden door het Vlaams Parlement en de Vlaamse regering. Meer bepaald dienen deze eisen mee uitgangspunt te zijn van inspanningen van ons Vlaams beleid inzake ontwikkelingssamenwerking :

1° Water erkennen als een mensenrecht

De VN en de WTO moeten water erkennen als een recht en niet als een behoefte. De WTO-akkoorden mogen geen afbreuk doen aan de verwezenlijking van de sociale en economische rechten. Onderhandelingsresultaten van de WTO moeten hieraan getoetst worden.

2° Openbare diensten uit de GATS

Openbare diensten zoals onderwijs en volksgezondheid en openbare nutsvoorzieningen zoals water, communicatie, elektriciteit, basismobiliteit en veiligheid kunnen niet aan internationale concurrentie onderworpen worden. Zij moeten toegankelijk zijn voor iedereen, zowel in het Noorden als in het Zuiden.

3° Water erkennen als een mondiaal goed

De sleutel van de wereldwijde toegang tot water mag niet in handen gegeven worden van de privé-sector. De alsmaar schaarser wordende watervoorraden moeten integendeel een mondiaal publiek beheer krijgen. Een wereldwaterverdrag moet rechten en plichten vastleggen.

4° Volledig behoud van regelgevende bevoegdheid

Landen moeten het volle recht behouden om de collectieve diensten te reguleren en openbare regelgeving uit te werken om onder meer sociale en ecologische doelstellingen en openbare gezondheidszorg te vrijwaren. De onderhandelingen binnen GATS over binnenlandse regelgeving, subsidies en overheidsaanbestedingen moeten worden stopgezet.

5° Meer middelen voor “water voor iedereen”

België moet meer middelen ter beschikking stellen en meer middelen bepleiten in de EU voor het bereiken van de Millenniumdoelstelling van de VN inzake water. Geen halvering maar toegang tot drinkwater voor iedereen tegen 2015. De Tobintaks, meer hulp en schuldkijschelding zijn mogelijke instrumenten om meer middelen voor de Millenniumdoelstellingen te verzamelen.

6° Democratische controle over het WTO-beleid

De Belgische en Europese voorbereidingen van de GATS-onderhandelingen en de onderhandelingen zelf moeten transparant zijn. Voldoende tijd moet voorzien worden voor tijdige en uitgebreide consultatie van de parlementen en de betrokken partijen uit de relevante sectoren : dienstenverstrekkers, werknemers, consumenten en niet-gouvernementele organisaties. Onderhandelingsresultaten bekrachtigen zonder zulk overleg, kan niet. De WTO moet transparanter en democratischer worden en meer aandacht en respect voor de standpunten van de ontwikkelingslanden is noodzakelijk.

7° Democratische controle over het waterbeleid

De controle over water mag niet uit handen gegeven worden aan privé-investeerders. Betrokkenheid en inspraak van alle belanghebbenden moet worden versterkt, in het bijzonder van vrouwen, lokale gemeenschappen en inheemsen.

8° Moratorium en evaluatie

In afwachting van grondige consultatie en evaluatie van de bestaande en voorgestelde liberaliserings- en uitbreidingsprobleem onder GATS moet er een moratorium komen op de onderhandelingen.

9° Geen verdere uitbreiding van WTO-bevoegdheden

Handel moet terug op zijn plaats gezet worden : niet boven, maar naast sociale, milieu- en ontwikkelingsdoelstellingen.

Drinkwaterresolutie (6 juni 2001)

In 2001 werden reeds ettelijke zittingen besteed aan de problematiek van het drinkwater in de Subcommissie Financiën, n.a.v. de bespreking van de rapportering van het Rekenhof “Drinkwatervoorziening in Vlaanderen : sterkte-zwakke-analyse” (18 april 2001). Er werden hoorzittingen gehouden en tot besluit van het debat werden een aantal belangrijke principes als uitgangspunten geformuleerd en plenair bekrachtigd :

- 1° de zeggenschap over het drinkwater : er werd aangedrongen op de creatie van overlegstructuren waarin de Vlaamse overheid met de drinkwatersector haar doelstellingen zou realiseren – er werd gevraagd de prijszetting van het leidingwater te regionaliseren ;
- 2° de spanning tussen vraag en aanbod : nood aan een leidingwaterdatabank – beleidsmaatregelen aan de vraagzijde (optimale aanwending van water : geen grondwaterwinning of gebruik van drinkwater voor laagkwalitatieve doeleinden – aanmoediging duurzaam watergebruik), beleidsmaatregelen aan de aanbodzijde (aanmoedigen spaarbekkens, infiltratie, tegengaan verdroging, opvang toename drinkwatervraag via oppervlaktewater) ;
- 3° de afhankelijkheid van Vlaanderen van andere regio's afbouwen en samenwerkingsverbanden uitbouwen om de ongelijke spreiding van het beschikbare water in Vlaanderen zelf te effenen ;
- 4° bij de technologische ontwikkeling vooral oog te hebben voor de uitbouw van een dubbel circuit (leidingwater enerzijds en regenwater/ongezuiverd oppervlaktewater/gerecycleerd afvalwater anderzijds) ;
- 5° wat de versnippering in het Vlaamse waterschap betreft : het meetbaar en vergelijkbaar maken van de kostenefficiëntie van de verschillende maatschappijen om zo te komen tot een verhoogde financiële draagkracht en rationalisering ;
- 6° het financieringsprobleem inzake vervangings- en uitbreidingsinvesteringen moet worden opgelost ;

7° oplopende drinkwaterfactuur : objectieve evaluatie van tariefverschillen moet mogelijk zijn – als eerste stap naar uniformisering van tariefstructuren en tarieven – prijsverhogingen dienen ook steeds gedragsregulerend te werken.

Resolutie over de hernegotiatie van de beheersovereenkomst met Aquafin (24 oktober 2001)

Ook in deze resolutie werden duidelijke lijnen uitgezet, zij het dan vooral inzake waterzuivering. De overheidsdiensten, zo stelt de resolutie, moeten zich toeleggen op het uitstippelen van een beleidsvisie en beleidsplanning en het vaststellen van kwaliteitsnormen voor de diverse onderdelen en functies van het watersysteem. De overheid moet sturen, niet roeien :

- 1° de sturing vanuit de overheid naar resultaten en kosten moet doelmatig georganiseerd worden, opdat in de toekomst de risico's en verantwoordelijkheden over resultaten en kosten eenduidig bij Aquafin kunnen worden gelegd. De gemeenten staan in voor de kwaliteit van het aangeleverde influent ;
- 2° de activiteiten van Aquafin moeten worden aangestuurd (gereguleerd) zowel economisch als ecologisch tegen de laagst mogelijke transactiekosten ;
- 3° de responsabilisering van Aquafin naar resultaten en kosten impliceert dat de volledige procesverantwoordelijkheid bij dit bedrijf wordt gelegd. Dit houdt in dat de planning van de waterzuiveringsinfrastructuur en -activiteiten tot de verantwoordelijkheid van Aquafin behoort, zodat het bedrijf ook eenduidig verantwoordelijk is voor de gevolgen van een suboptimale planning en allocatie van middelen ;
- 4° het vergoedingsmechanisme van Aquafin wordt bijgestuurd en aangepast in functie van resultaten en efficiënte inzet van middelen ;
- 5° hiertoe dienen reguleringsystemen uitgewerkt waardoor de vergoeding van de aandeelhouders gekoppeld wordt aan de prestaties van Aquafin inzake optimale collectering en zuivering van afvalwaterstromen ;
 - a) de gemeenten bekleden een sleutelpositie inzake het maximaliseren van de benutting van de grootschalige rioolwaterzuiveringsinstallaties en collectoren, door het maximaal aansluiten van hun rioleringen op de bovengemeentelijke stelsels ;

b) de gemeenten bekleden evenzo een sleutelpositie in de uitbouw van een optimaal stelsel van collectering en zuivering en in het voorzien van kleinschalige waterzuiveringsinstallaties voor woningen of IBA's die niet op het collectief stelsel moeten of kunnen worden aangesloten. T.o.v. de verantwoordelijkheid van de gemeenten staat de financiële aanmoediging ;

7° op termijn moet de praktijk van het subsidiëren van investeringen worden vervangen door een stelsel van aansporingen dat de aansluiting van effectieve vuilvrachten bevordert en derhalve ook voorziet in afkoppelingen van regen- en parasitaire debieten. Verschillende mogelijkheden tot gedifferentieerde financiering van door de gemeente toegeleverde afvalstromen dienen onderzocht naar hun financiële repercussies voor de gemeenten en voor het Vlaamse Gewest.

Met de goedkeuring van het drinkwaterdecreet en het decreet integraal waterbeleid werd een nieuw kader gecreëerd voor het waterbeleid de komende jaren . Uit de grondige doorlichting van de drinkwatersector in opdracht van AMINAL ('Drinkwater in Vlaanderen : van drinkwatersector naar watercluster, Dialogic/Idea, september 2002), blijkt echter dat er een sterke nood blijft aan een duidelijke strategische positiebepaling van de Vlaamse overheid t.a.v. het hele waterketenbeleid. Daarom is het goed dat het Vlaams Parlement op basis van de reeds goedgekeurde teksten, via een nieuwe resolutie duidelijke lijnen uitzet naar de toekomst.

De politiek-strategische uitdagingen :

Duurzaam waterbeheer vraagt een strategisch én geïntegreerd beleid met een lange termijnvisie op de uitbouw van de infrastructuur voor een geïntegreerd waterketenbeleid (kringloopsluiting), de publieke-private samenwerking in de watercluster en de internationale positionering van de Vlaamse watersector :

- de politieke agenda van het waterbeleid wordt gestuurd door de Europese regulaties op milieugebied en op gebied van de nutsvoorzieningen. De Vlaamse overheid is hier een 'volger' in de zin dat zij de speelbal dreigt te worden van de strategieën van andere spelers, en geen eigen strategie en eigen instrumenten heeft om een duurzaam waterketenbeheer in Vlaanderen veilig te stellen. Daarom is een coherente beleidsvisie noodzakelijk ;
- de (lokale) politiek in Vlaanderen is nauw verweven met het beheer van de nutsvoorzienin-

gen via gemeentelijke en intercommunale structuren. Het gevaar is dat daardoor een korte termijnvisie gehanteerd wordt inzake het behoud van posities en bevoegdheden en het gebruik hiervan in het kader van de gemeentelijke financieringsnaden (rioleringen) of intercommunale nutsstrategieën ;

- de drinkwatersector is een mature industrie die geconfronteerd wordt met een verzadiging van de vraag, stijgende kosten voor kwaliteitsborging, nieuwe toetreders en stijgende concurrentie. Consolidatie en reorganisatie (verbreding) zijn daarom onvermijdelijk. Maar dit zijn geen acute problemen voor de beleidswereld zolang er water uit de kraan komt. Europa geeft dubbelzinnige signalen over de wijze waarop deze drinkwatersector in de toekomst zou moeten/kunnen beheerd worden omdat de ‘milieuregulatie’ en de ‘nutsvoorzieningsregulatie’ twee verschillende prioriteiten van ‘publieke zorg’ en ‘liberalisering’ aangeven ;
- de afvalwatersector domineert de beleidsagenda omdat hier de korte termijnproblemen wel veel acuter zijn omwille van de achterstand van het Vlaamse waterzuiveringsbeleid ten aanzien van de Europese verplichtingen. Het is ook nog een groeiende sector omdat slechts 60% van ons afvalwater wordt gezuiverd. Hier moet dus op korte termijn een oplossing voor gevonden worden, o.m. via een hervorming van de bestaande structuur van Aquafin. De neiging bestaat om de drinkwatersector als verlengstuk in de reorganisatie van de afvalwatersector in te passen, voor de oplossing van financieringsproblemen (inning rioolrecht) en organisatieproblemen (beheer van fijnmazig rioleringsnet), zonder globale visie op de waterketen. Met als mogelijk gevolg dat de openbare bedrijven enkel de ‘onrendabele’ delen van die waterketen dreigen toegespeeld te krijgen ;
- de liberalisering van de energiesector heeft ook een grote impact op de watersector door de verspreiding van de ‘multi-utility’ strategie van de energiebedrijven om hun marktaandelen te beschermen en/of uit te breiden via de meer gebonden klanten van de waterdistributie en het aanbieden van nieuwe diensten inzake facility management. Zowel Electrabel als Interelectra opteren voor een multi-utility-strategie en trachten meer vat te krijgen op de watersector (Electrabel via Ondeo én de intercommunales zoals TMVW en IMVW – Interelectra door het bod op een deel van de VMW) ;
- het Beter Bestuurlijk Beleid is een oefening tot herstel van het ‘primaat van de politiek’ en het

afbakenen van homogene bevoegdheidsterreinen. In dit kader werd beslist dat de Vlaamse overheid geen rechtstreekse participatie moet aanhouden in de VMW. De Vlaamse overheid kan deze herschikking van het aandeelhouderschap als hefboom gebruiken om de sector in een bepaalde zin te hervormen en de versnippering tegen te gaan in plaats van dit over te laten aan de actoren. In die zin lijkt het niet gewenst dat de besluitvorming vooral gestuurd wordt vanuit lokale belangen ;

- water is een ‘globaal publiek goed’ omwille van de planetaire impact van de strategieën waarmee de belangrijke actoren (staten, multinationals, lokale gemeenschappen) omgaan met water als louter economisch goed vs. water als ‘mensenrecht’ en als wereld-‘erfgoed’. Watervoorziening is daarom één van de hefbomen voor een anders-globalistische ontwikkelingssamenwerking. In Johannesburg zijn belangrijke engagementen genomen om de watervoorziening op wereldvlak massaal vooruit te trekken. Dit wordt een prioriteit in het ontwikkelingsbeleid. Hierbij staat de rol van de private watermultinationals ter discussie en kan een basis voor Vlaams beleid ter zake gelegd worden door de oprichting van een consortium “Water voor Ontwikkeling” ;
- de watersector wordt een globale economische sector, omdat ze steeds meer technologiegedreven wordt. De zogenaamde lokale monopolies in de distributie worden gedomineerd door de organisatorische en technologische modellen voor waterbehandeling van de multinationale watermaatschappijen. De mogelijkheid van de overheden om een eigen duurzaamheidsstrategie te volgen wordt hierdoor sterk beperkt ;
- op niveau van bedrijfsvoering zijn integrale waterbedrijven nodig die duurzaamheid als missie hebben. Dit kan door het overspannen van regenwater, drinkwater, grijs water, afvalwater in een geïntegreerd dienstenpakket. Maar ook door verantwoordelijkheid te nemen ten aanzien van de lokale en globale gemeenschappen. Hiervoor moet zowel de administratieve cultuur van de huidige maatschappijen als de commerciële cultuur van de private waterbedrijven overstegen worden door een nieuwe vorm van duurzaam ondernemen.

Johan MALCORPS

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement vraagt de Vlaamse regering bij de verdere uittekening van het Vlaamse waterbeleid, vast te houden aan volgende uitgangspunten :

1° de watersector staat in voor basisbehoeften en mag niet in de privatiseringsdynamiek van de energiesector getrokken worden. Dat geldt voor de productie en de distributie van drinkwater. In zoverre steeds meer wateractiviteiten geïntegreerd worden, geldt dit ook voor de collectering van afvalwater van de gezinnen. Voor de aanlevering en het onderhoud van technologie bij de drinkwaterproductie kunnen wél contracten worden afgesloten met privé-bedrijven, net als voor de exploitatie en renovatie van bovengemeentelijke zuiveringsinfrastructuur. Ook op het vlak van waterdienstverlening aan bedrijven is meer private inbreng mogelijk. In de debatten hierover op Europees niveau verdedigt Vlaanderen eenzelfde standpunt ;

2° het Vlaams waterbeleid dient te streven naar een uniforme prijsvorming (solidarisering) op Vlaams niveau. Elke burger betaalt dus dezelfde basisprijs voor drinkwater, ongeacht zijn woonplaats. De waterfactuur weerspiegelt de kost van productie en distributie van drinkwater, de kost van collectering en zuivering. De basisvrijstelling van 15 m³ en de openbare dienstverplichtingen blijven verzekerd. Het duurzaam karakter van de waterprijs houdt in dat de prijs ook aansporing is tot spaarzaamheid en tot inzet van regenwater voor laagwaardiger toepassingen. De kost van de collectering van afvalwater (rioolrecht) kan gedifferentieerd worden in functie van de inspanningen die gezinnen leveren inzake afkoppeling of het nuttig gebruik van hemelwater. Maar een duurzame waterprijs is vooral ook een sociale waterprijs. Anders wordt het fundamenteel recht op de vrije toegang tot water als basisgoed, geschonden. De Vlaamse regering moet erop toezien dat de waterprijs de komende jaren niet op onredelijke wijze toeneemt. Dit betekent dat :

- de kosten voor de vervuiling van grond of oppervlaktewateren niet mogen worden verrekend aan de drinkwaterklanten, maar aan de vervuilers (bijvoorbeeld kost van vervuiling door pesticiden, bemesting, detergents enzovoort), via waterheffingen voor de bedrijven die een billijke afweging bieden van alle vervuilingparameters en eventueel via nieuw in te voeren productheffingen ;

- de eventuele invoering van rioolrechten steeds objectief getoetst wordt op basis van een vergelijking van best beschikbare technieken (benchmarking) inzake de optimale schaal voor collectering en zuivering van afvalwater ;

- de waterprijs volledig transparant is, met een tarief voor het leidingwater, een tarief voor de zuivering van het afvalwater en eventueel een bedrag voor het rioolrecht.

De regulering van drinkwatertarieven dient aan het Vlaamse Gewest te worden overgedragen. De Reguleringsinstantie voorzien in het drinkwaterdecreet kan toezien op een eerlijke en duurzame waterprijs, mits haar regulerende opdracht in die zin ook verruimd wordt tot die van Regulator voor de hele Waterketen, dus inclusief het afvalwater ;

- 3° de openbare watermaatschappijen moeten een actieve rol spelen op internationaal vlak door publiek-publieke samenwerking met ontwikkelingslanden in het kader van de Millenniumdoelstellingen.

Volgens de VN-top te Johannesburg en de Millenniumdoelstelling moet massaal geïnvesteerd worden in drinkwater. Het aantal mensen dat niet beschikt over drinkbaar water, moet tegen 2015 gehalveerd worden. De Vlaamse overheid moet via het consortium “Water voor Ontwikkeling” samen met de Vlaamse drinkwatermaatschappijen en de NGO’s actief inzake rechtvaardig waterbeleid de (financiële) inspanningen in het kader van het bereiken van de Millenniumdoelstelling opdrijven. Dit kan door het creëren van een “Waterfonds voor Ontwikkeling”. Daarbij kan de band gelegd worden tussen duurzaam watergebruik in Vlaanderen en watervoorziening in de derde wereld ;

- 4° het Vlaamse Gewest heeft een eigen opdracht om de bestaande versnippering van het Vlaamse waterlandschap te keren. Het uitgangspunt daarbij dient te zijn dat het waterketenbeheer wordt afgestemd op de draagkracht en het beheer van het watersysteem. Dit laatste werd vastgelegd in het decreet integraal waterbeleid. De productie en distributie van drinkwater enerzijds en de collectering en zuivering van afvalwater anderzijds zouden op termijn het best op hetzelfde niveau, met name dat van de bekens georganiseerd worden. Alle taken in het waterketenbeheer zouden dan door één integraal waterketenbedrijf op deelbekken- of bekken-niveau, eventueel op het niveau van een

waterschap, kunnen behartigd worden. De lokale besturen kunnen via de waterschappen een sturende rol krijgen in het lokale waterkringloopbeleid.

De evolutie waarbij openbare drinkwatermaatschappijen zich omvormen tot integrale waterketenbedrijven die niet enkel geïnteresseerd zijn in de verkoop van kubieke meters maar die ook diensten aanbieden voor waterbeheer op vak van duurzaam omgaan met drinkwater, regenwater, afvalwater, grijs water, dient door het gewest actief ondersteund te worden ;

5° op korte termijn kan de publiek-private samenwerking met Aquafin voortgezet worden om de bouw van zuiveringsinfrastructuur en collectoren op tijd rond te krijgen : dit op basis van duidelijke verantwoordelijkheden en een resultaatsverbintenis. Op langere termijn kan de expertise die aanwezig is in Aquafin inzake de planning en uitvoering van het waterbeleid ondergebracht worden in een uitvoerend agentschap (EVA) van het Vlaamse Gewest, terwijl de exploitatie en renovatie van de collectoren en RWZI's op basis van een resultaatsverbintenis beter in concessie kunnen gegeven worden aan partners die werken op het niveau van de bekkens of deelbekkens. Dit kunnen publieke partners zijn (bijvoorbeeld de waterketenbedrijven of waterschappen) of private partners. Dit heeft het voordeel dat de operationele planning nauwer aansluit bij de beleidsplanning, terwijl de kostprijs bepaald wordt door de mechanismen van de markt ;

6° in het buitengebied moet eindelijk afgestapt worden van een te grootschalige aanpak en moeten op basis van de ervaring opgedaan in pilootprojecten, kleinschalige waterzuiveringsprojecten meer kansen krijgen. Gemeenten en bekkencomités krijgen terzake verantwoordelijkheid. Op basis van een objectieve kostenvergelijking wordt gekozen voor de beste prijs/kwaliteit-verhouding voor de aanleg van infrastructuur in zuiveringszones C ;

7° het Vlaams Parlement vraagt de regering te onderzoeken welke strategische taken inzake duurzaam waterbeheer best op gewestniveau kunnen gebundeld worden, binnen de administratie of binnen een verzelfstandigd agentschap. Dit ter ondersteuning van het integraal waterbeleid op het terrein, waarin de lokale besturen, rekening houdend met de uitkomst van het recent kerntakendebat hun rol zullen opnemen. Het Parlement vraagt m.n. de mogelijkheid te onderzoeken van de oprichting van één

gewestelijke integrale watermaatschappij die instaat voor de coördinatie en ondersteuning van een duurzaam watersysteem- en ketenbeheer op decentraal, met name op bekkenniveau. In een dergelijke gewestelijke maatschappij zouden nu centrale taken van enerzijds Aquafin, anderzijds de openbare drinkwatermaatschappijen, en inzonderheid de VMW, kunnen samengebracht worden. Bovendien kan een afstemming op of integratie met de werking van bestaande diensten binnen VMM (Waterloket – Steunpunt Duurzaam Water) tot stand gebracht worden ;

8° het Vlaams Parlement vraagt de regering om daarnaast werk te maken van de ontwikkeling van een excellentiecentrum voor duurzame watertechnologie met als doel de aanwezige onderzoekscapaciteit in Vlaanderen in onderzoeksinstituten, universiteiten, hogescholen en bedrijven inzake de uitbouw van een duurzame waterketen, te mobiliseren. Het gaat in de waterkringloop immers niet alleen meer over drinkwater en afvalwater, maar over verschillende soorten huishoudwater (met gebruik van regenwater) en proceswater (demiwater, grijswater). Nieuwe concepten en nieuwe technologieën voor de sluiting van de waterketen zijn nodig om kwaliteitsproblemen op te lossen en duurzame voorziening te waarborgen van kwaliteitsvol water onder ecologische, sociale en economische randvoorwaarden.

De doelstelling van dit strategische initiatief voor de promotie van duurzame watertechnologie is om de toekomst van de Vlaamse watersector te vrijwaren op vlak van strategische kennisopbouw. Daarmee kan de beleidsautonomie worden gewaarborgd van de Vlaamse actoren in de globaliserende watersector. De bedrijven die door de Vlaamse overheid worden gesteund om in een dergelijk clusterverband hun knowhow te ontwikkelen (cf. de huidige Vlaamse Innovatiesamenwerkingen) zouden ook een charter van duurzaam ondernemen moeten onderschrijven waarin de principes van duurzaam waterbeheer in het bedrijfsbeleid worden geïnternaliseerd.

De versterking van de Vlaamse watercluster kan ook de mogelijkheid van internationale kennisexport bevorderen in diverse verbanden. De Oost-Europese markt en de noden van de derde wereld landen vormen hierbij onderscheiden doelgroepen. Naargelang de finaliteit commerciële contracten of ontwikkelingssamenwerking is kunnen ofwel de private of de publieke partners hierin een trekkersrol opnemen ;

- 9° het Vlaams drinkwaterbeleid dient voldoende waarborgen te bieden inzake bevoorradingszekerheid en inzake autonome productie van drinkwater, dus los van het Waalse Gewest of het buitenland. Wat niet wil zeggen dat een ‘autarkisch’ beleid moet gevoerd worden. Het is waarschijnlijk (kwalitatief) veiliger om (Waals) grondwater te gebruiken dan (Vlaams) oppervlaktewater, en zeker goedkoper. Randvoorwaarden zijn dat het Waalse Gewest garanties geeft over haar milieueffingen (dus geen overexploitatie van hun grondwater) en dat wordt nagegaan of er voldoende diversificatie in stroomgebieden is. De bevoorradingsproblematiek moet objectief hydrologisch-economisch-strategisch worden bekeken door de Regulator die de investeringsplannen van de watermaatschappijen moet beoordelen ;
- 10° om de druk op de grondwaterlagen te verminderen (met name in de Vlaamse sokkel), blijft het de aanbeveling om zoveel mogelijk over te schakelen op oppervlaktewaterwinningen. De Regulator volgt dit op.

Johan MALCORPS
